

YETİŞKİN EĞİTİMİ VE HALK KÜTÜPHANELERİ

Hasan UYANIK*

MKE Kurumu Kütüphanesinde kütüphane şefi olarak çalışmaktadır.

GİRİŞ

Bilim, teknoloji ve sanat alanındaki yeniliklere bağlı olarak hızla değişen dünyamızda, ülkeler bu değişime ayak uydurmalı, yenilik ve gelişmeleri sürekli olarak izlemelidirler. Bunun için de toplumun büyük bir kesimini oluşturan yetişkinlerin sürekli olarak eğitilmeleri, gençlerle aralarında kuşak farkından doğan bilgi eksikliğinin kapatılması gerekmekte, yaşam boyunca sürecek bu eğitimde halk kütüphanelerine büyük görevler düşmektedir.

Halk kütüphaneleri amaç ve görevleriyle, toplumu oluşturan kadın, erkek, her düzeyden, her yaşta kişilere ve özellikle yetişkinlere hizmet veren kuruluşlardır.

Örgün eğitimden geçmiş yetişkinler gibi, okuma ve yazmayı kendi kendine, ya da kurslara katılarak öğrenen yetişkinler de bilgi ve görgülerini artırmak, ilgi duydukları bir konuda bilgi sahibi olmak, uğraştıkları işle ilgili yenilikleri izlemek ve öğrenmek, okuma zevklerini tatmin etmek için kitap okumaya gereksinim duyarlar. İşte halk kütüphaneleri yetişkinlerin gereksinim duydukları eserleri sağlamak, düzenlemek ve onlara sunmak zorundadırlar.

1980 yılı genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, ülkemizde nüfusun % 33.3'ü (yaklaşık olarak 13 milyon kişi) okuma-yazma bilmemekte, bunun yaklaşık 6 milyonu (12-44 yaş arası) çalışan nüfus içerisinde yer almaktadır. Okuma-yazma bilmeyenlerin % 66.9'u kadın, % 33.1'i ise erkektir.¹

Atatürk'ün 1928 yılında büyük ümitlerle başlattığı okuma-yazma seferberliğinden bu yana, 53 yıl geçmesine rağmen ülkemizde okuma-yazma sorunu çözümlenememiştir. 1928'lerde başlatılan bu seferberlikte ilk yılda 600.000 vatandaşa okuma-yazma öğretilirken, bu sayı 1979 ve 1980 yıllarında 4000'e kadar düşmüştür.²

¹ T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü. Okuma-Yazma Seferberliği. Ankara, 1981. s. 9.

² a.e., ss. 9-10.

1981 yılının Atatürk'ün 100. doğum yıldönümü olması nedeniyle okuma-yazma seferberliğine yeniden hız verilmiş, okuma-yazma bilmeyen tüm vatandaşlara okuma-yazma öğretilmesi planlanmıştır. Okuma-yazma seferberliğinin bir gereği olarak, halk kütüphanelerinin şimdi bu konuya el atmaları gerekmektedir. Ayrıca okuma-yazma bilen yetişkinlerin çoğunluğunun okuma alışkanlığına sahip olmadıkları düşünülürse, halk kütüphanelerimize büyük görevler düştüğü kolayca anlaşılabilir. Okuma alışkanlığı kazanmış ve kazanmamış tüm yetişkinlerin halk kütüphanelerine çekilmesi, kendi kendilerini yetiştirmelerine, yaşam boyunca sürecek bir eğitim görmelerine yardımcı olunması gereklidir.

Yetişkinlere ilgi duyacakları her tür materyali sağlama yanında tartışma, konferans, sergi, film gösterileri, müzik konserleri gibi kültürel etkinliklerde de bulunan halk kütüphanelerinin önemi büyüktür.

Gelişmiş ülkelerde yetişkinlerin eğitiminde son derece etkili olan ve halkın kendi kendini yetiştirdiği «halkın üniversitesi» diye de isimlendirilen halk kütüphanelerinin bu yönü ülkemizde yeterince bilinmemektedir. Halk kütüphanelerimiz çeşitli nedenler yüzünden isimlerinde geçen «halk»ı oluşturan gruplardan yalnızca çocuk ve gençlere bir ölçüde hizmet vermekte, yetişkinler ise bu hizmetin dışında kalmaktadır. Oysa, yurdumuzun sosyo-ekonomik özellikleri böyle bir hizmeti zorunlu kılmaktadır.

YETİŞKİNLERİN TANIM VE ÖZELLİKLERİ

Yetişkin eğitiminin önemini, gereğini ve eğitim bütünlüğü içerisindeki yerini ve özelliğini, açık ve anlaşılır bir şekilde belirtebilmek için bu eğitimin yöneldiği kişileri ve eğitim gereksinimlerini tanımak gerekmektedir.

Yetişkinler, yaş ve fiziksel yapı bakımından çocukluk ve ergenlik çağından çıkmış; akıl, eğitim düzeyi, öğrenme isteği, cinsiyet ve öteki özellikleri, nitelikleri bakımından birbirinden farklı olan bireylerdir. Önemli bir özellikleri okul çağı dışında bulunmalarıdır. Bunlar toplumda birer sorumluluk yüklenmiş ve üretici duruma geçmiş kişilerdir.³

Yetişkinler, boy ve vücuttaki diğer organlar arasındaki oran, doku ve hormonlardaki değişiklikler, duyu organlarında başlayan gerilemeler, bün-yenin hastalıklara karşı duyarlık göstermesi gibi fiziksel özellikler bakımından çocuk ve gençlerden farklılık gösterirler. Ayrıca her yetişkinin kendine özgü bir tutumu ve olaylar karşısında değişik bir davranışı vardır.⁴

YETİŞKİN EĞİTİMİ VE ÖZELLİKLERİ

«Yetişkin eğitimi» terimi yetişkinler için düzenlenen eğitim faaliyetlerini belirtmekte kullanılmaktadır. Bu eğitim planlanmış, resmi ya da resmi olmayan bir eğitimidir. Yetişkinin eksiklerini tamamlayan, ya kendi çabalarıyla

³ Geray, Cevat. Halk eğitimine giriş. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi, 1970. s. 1.

⁴ Kılıç, Eşref. Halk eğitiminde kuram ve uygulama. Ankara: TODAİDE, 1981. ss. 20-21.

veya başka birinin ya da bir grubun yardımıyla kişisel yetenekleri geliştiren arzu edilen eğilimleri kazandıran faaliyetler olarak tanımlanabilir. Yetişkin eğitimi faaliyetleri, kişisel ilgilere göre değişen, farklı şekillerde olabilen, kuruluş ve derneklerin yardımlarıyla da yapılan bir eğitimidir.⁵

«Halk eğitimi», «yığın eğitimi», «toplum eğitimi», «sosyal eğitim», «yaygın eğitim» ve benzeri adlar altında girilen eğitim çabaları yetişkinlere yönelmiş eğitim türleridir.⁶

E. M. Hutchinson'a göre yetişkin eğitimi «Meslekleriyle doğrudan doğruya ilgili olmaksızın kişisel yeteneklerini geliştirmek, bölgesel, ulusal veya uluslararası alanda, bir toplumun üyesi olarak, toplumsal sorumluluklarını artırmak isteyen yetişkinlerin kendi iradeleriyle girdikleri eğitimin her çeşidine denilmektedir.»⁷

Yetişkin eğitimi, toplumun en büyük kesimini oluşturan ve okul dışında olan yetişkinlerin, bilgi ve becerilerini geliştirmek, yaşam seviyelerini yükseltmek, gelişen dünyanın şartlarına uyum sağlamasına yardımcı olmak için yapılan eğitimidir.

Yetişkin eğitimi, yetişkinlerin sorunlarını çözmesine, haklarını korumasına, sorunların temelinde yatan gerçek çelişkileri görmesine, bilinçlenmesine yardım eden sistemli, planlı, düzenli bir eğitimidir.

Okuma güçlüğü çeken yetişkinlerin okuma alışkanlığı kazanmaları, eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalanların da eğitimlerini tamamlamaları, genç kuşakla aralarındaki bilgi eksikliğinin kapatılması gereklidir. Yetişkinler sürekli olarak kendilerini yenilemeli, yeni ilgi ve beceriler kazanmalı, iş ve mesleklerindeki yenilik ve gelişmelerden haberdar olmalıdırlar.

Kırsal kesimlerden büyük şehirlere göç eden kişilerin, bu yeni yerleşim yerlerine uyum sağlamaları, modern yaşamın gereklerini yerine getirmeleri için eğitilmeleri zorunludur.

Yetişkin eğitimi, yetişkinlerin ilgi, yetenek ve isteklerine göre düzenlenir ve onlara yeni ilgiler kazandırır. Okul-öğrenci ilişkisinin sıkı kuralları ve disiplini yoktur.

Bu eğitim, yetişkinlerin yurttaşlık ve diğer toplumsal görevlerinde, ev ve aile yaşamlarında, meslek seçiminde, hayatlarını kazanmalarında ve insanlarla iyi ilişkiler kurmalarında yardımcı olur.⁸ Yetişkinlerin boş zamanlarını yapıcı ve yararlı bir şekilde değerlendirmelerini sağlar.

⁵ Lee, Robert Ellis. «Adult education.» In: *Encyclopedia of Library and Information Science*. Ed by, Allen Kent, Harold Lancour, asst. by William Z. Nasri. New York: Marcel Dekker, 1968. I. c., s. 89.

⁶ Geray, y.a.g.e., s. 1.

⁷ Thomsen, Carl, Edward Sydney(ve) Miriam Tompkins. *Yetişkinlerin eğitiminde halk kütüphaneleri*. Ankara: UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, 1962. s. 22.

⁸ Lee, y.a.g.e., s. 90.

YETİŞKİN EĞİTİMİ VE HALK KÜTÜPHANELERİ

Yetişkin eğitimi için kütüphaneye gereksinim olduğu kuşkusuzdur. Bu eğitimin yararı kütüphane kaynaklarının kullanılmasıyla artacaktır. Toplumda genel eğitim düzeyinin yükselmesi, sürekli eğitim kavramı, boş zamanların artması, mesleki bilgilerin güncelleştirilmesi ve yenilenmesi, genç kuşakla yaşlı kuşak arasındaki bilgi eksikliğinin azaltılması, sosyal ve politik sorunların karışıklığı yetişkin eğitiminin önemini artırmıştır.⁹

Bütün bu nedenler halk kütüphanelerinin önemini artırmış ve kişilerin sürekli olarak eğitilmeleri için bu kuruluşlara yeni görev ve sorumluluklar yüklemiştir.

«Halk kütüphaneleri, kadın-erkek her yaşta, her seviyede ve her meslekten okuyucunun çeşitli konulardaki fikir ürünlerinden ücretsiz ve serbestçe yararlanmasını sağlayarak, bölgesinin kültürel, sosyal ve teknik kalkınmasına yardımcı olan kurumlardır.»¹⁰ Yetişkin eğitimi kuruluşları arasında halk kütüphaneleri, belki de yetişkin eğitimi veren en uygun kuruluşlardır.¹¹ Çünkü halk kütüphanesi, yetişkin eğitimi için resmî, sürekli ve geleneksel olmayan eğitimin yapıldığı bir yerdir.¹² Yetişkin eğitimi ve halk kütüphanesinin birbirlerini desteklemesi gerekir. Biri diğerinin yararının artmasını sağlayabilmektedir. Bu iki hizmet aynı amaca yönelik olup, her ikisi de yetişkinlere hizmet etmektedirler.¹³

Yetişkin eğitimiyle ilgili olarak halk kütüphanelerinin görevleri ikiye ayrılmaktadır. Bunlar:¹⁴

1) Yetişkin eğitimiyle uğraşan diğer kuruluş ya da derneklerin çalışmalarında yardımcı olmak,

2) Bir eğitim ve kültür merkezi olarak yetişkin eğitimiyle ilgilenmek.

Halk kütüphanelerinin yetişkin eğitimi açısından en büyük özelliği, yetişkinlerin kendi kendilerini eğitmelerinde yardımcı olmaktır. Yetişkinlerin iyi eğitilebilmeleri için iyi birer okuyucu olmaları, çocuk yaşlarından başlayarak okuma zevk ve alışkanlığı almaları, yetişkin hale gelince de bunu devam ettirmeleri gerekir. Bu nedenle, halk kütüphaneleri meslek ve eğitim düzeyleri ne olursa olsun, yetişkinlerin ilgi ve gereksinimlerine yanıt verecek, okuma zevklerini tatmin edecek her tür yayını koleksiyonlarında toplamalı ve yararlanmaya sunmalıdır.

Halk kütüphanelerinin yetişkinlere yeterli bir hizmet verebilmeleri ve onların eğitiminde etkili olabilmeleri için, hizmet verdikleri yetişkinlerin özellikleri, ilgi ve alışkanlıkları, gereksinimleri, toplumsal görevleri saptanmalıdır. Ayrıca yetişkinlerin içinde yaşadığı çevrenin sosyal, politik, ekonomik özellikleri ve sorunları bilinmelidir.¹⁵

⁹ Jessup, Franks W. «Libraries and adult education.» *Unesco Bull. Lib.*, 27(1973), s. 315.

¹⁰ Ersoy, Osman. *Halk kütüphaneleri üzerine bir araştırma.* Ankara: Güven Matbaası, 1966. s. 1.

¹¹ Lee, y.a.g.e., s. 89.

¹² Dalton, Phyllis I. «Money upping the states'ante for libraries.» *American Libraries*, 8, 11(1977), s. 621.

¹³ Dibba, Ebou. «Catering for the unconverted.» *Libr. Ass. Rec.*, 79, 10(1977), s. 560.

¹⁴ Jessup, y.a.g.m., s. 308.

¹⁵ Lee, y.a.g.e., ss. 94-95.

Yetişkinlerin ve yaşadıkları sosyal çevrenin özelliklerine uygun olarak halk kütüphaneleri, bina, bütçe, koleksiyon ve personel olanaklarına göre bir eğitim programı hazırlamalıdır. Eğitim programlarının düzenlenmesinde ve uygulanmasında kütüphanecilere büyük görevler düşmektedir. Yetişkinlere hizmet verecek kütüphaneciler, bu görevi yerine getirebilecek yeteneğe sahip olmalıdır. Bunun için kütüphaneciler yetişkin eğitimi alanında eğitilmeli ve bu konuda bilgilerini sürekli olarak yenilemelidirler.

Yetişkinler için halk kütüphanelerinin yapabilecekleri çok çeşitli hizmet türleri vardır. Bu hizmet türleri, varılmak istenen amaçlara, personelin yeteneklerine, zamana ve sağlanabilecek kütüphane kaynaklarına bağlıdır.¹⁶

Halk kütüphanelerinin yetişkinlere sundukları hizmetleri şöyle sıralayabiliriz:¹⁷

1) Okuma eğitimi, 2) Materyal sağlama, 3) Danışma hizmeti, 4) Toplumsal kurum ve derneklere verilen hizmetler, 5) Özel gruplara verilen hizmetler, 6) Küçük grup programları.

1) Okuma Eğitimi :

Yetişkinlerin eğitiminde çok önemli bir yer tutan halk kütüphanelerinin birinci görevi yetişkinlere okuma zevk ve alışkanlığı kazandırmaktır.

Yetişkinlerin halk kütüphanelerinden yararlanmaları, kendi kendilerine bağımsız bir eğitim olanağı sağlamaları için onların iyi birer okuyucu olmaları gerekir. Okuma alışkanlığı, yeteneklerin gelişmesine, yaşam boyunca sürecek bir öğrenim ve aydın bir toplum oluşmasına katkıda bulunur.¹⁸ Okuma süreklilik gösteren bir işlemdir. Kitap okuma alışkanlığı edinen yetişkin yaşam boyu okumak isteyecektir.¹⁹ Yetişkinlerin çoğunda okuma kusuru görülebilir. Okuma onlar için zor, sıkıcı, bıktırıcı bir iştir. Güçlük bazen çok kısa bir okul devresinden, iyi olmayan bir çevreden, zihnen yetersiz olmaktan veya başka bir nedenden ileri gelebilir. Kütüphanenin bir görevi de bu durumdaki yetişkinlere okuma zevki aşılması, nasıl okuması gerektiğini öğretmesidir. Amerika Birleşik Devletleri'nde birçok kütüphanecilik okullarının programlarına okuma eğitimi konulu dersler konulmuş, halk kütüphanelerinde de okumanın geliştirilmesi, kitapların ve öğretim yöntemlerinin incelenmesi konularında kurslar düzenlenmiştir.²⁰

En önemlisi yetişkinlerin gizli kalmış ilgilerinin ortaya çıkarılması, bu ilgilerin gelişmesine yardımcı olunmasıdır. Yeni ilgi duyduğu konuda bilgisini artırmak isteyen yetişkin, kitap ve dergilere başvuracak, böylece okumasını geliştirecektir.

¹⁶ a.e., s. 95.

¹⁷ a.e., s. 98.

¹⁸ Irving, Anne. «New direction for libraries.» *Libr. Ass. Rec.*, 81, 4 (1979), s. 179.

¹⁹ McColvin, Lionel R: *Halk kütüphaneleri yayma faaliyeti*. Çev. Berin U. Yurdadoğ. Ankara: UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, 1963. s. 7.

²⁰ Thomsen, y.a.g.e., ss. 60-61.

2) Materyal Sağlama :

Halk kütüphanelerinin yetişkinlere yönelik hizmetlerinden birisi belki de en önemlisi materyal sağlama hizmetidir. Kütüphane materyali denilince bugün artık kitap yanında, süreli yayınlar, film ve film türündeki diğer materyaller, plak, bant vb. gibi ses kayıt ortamları, harita, plân da anlaşılmaktadır.

Yetişkinler kendi kendilerine sürekli bir eğitim yapabilmek için, kitaplardan ve diğer tür kütüphane materyallerinden bilgi ve mantıklı düşünebilme yeteneğini kazanmalıdırlar.²¹ Yetişkin eğitiminin amacına ulaşabilmesi için okuyucunun kütüphanede yalnız el ve ders kitaplarını değil, her tür kitabı bulması gereklidir. Halk kütüphaneleri yetişkin eğitiminin gereksinimlerine göre hazırlanmalı ve koleksiyonlarını bu gereksinimlere yanıt verecek şekilde düzenlemelidir.²²

Koleksiyon oluşturulurken yetişkinlerin özellikleri göz önünde tutulmalıdır. Onların ilgi ve gereksinimlerine yanıt verecek özellikteki materyal sağlanmalıdır. Çevre araştırması ve okuyucu araştırması sonuçlarına göre materyal seçimi yapılmalıdır. Koleksiyonda bulunan materyal belirli konulardaki karşıt görüşleri de dile getirebilmelidir. Yansız bir materyal seçimi temel ilke olmalıdır.²³

Yetişkinlerin büyük bir çoğunluğu çalışmak zorunda olan kişilerdir. Bunların kütüphanelerden çalışma saatleri içinde yararlanmaları çoğu zaman mümkün değildir. Kütüphane, çalışma saatlerinin dışında da hizmet vermelidir.

Hemen hemen her tür materyal yetişkinlerin yararlanmaları için kütüphane dışına ödünç verilmelidir. Okuyucuların kütüphaneye gelmeleri beklenmeden onların ayağına kadar hizmet götürülmeli, bunun için gezici kütüphaneler oluşturulmalıdır.

3) Danışma Hizmeti :

Yetişkinlere iyi bir hizmet verebilmek için halk kütüphanesinin kaynak ve hizmetlerinin tanıtılması gerekir. Kütüphanenin hizmetleri ne kadar yerli olursa olsun, yetişkinler bu hizmetlerden haberdar olmaz ve yararlanmazlarsa, kütüphane amacına ulaşamaz.

Bu nedenle, halk kütüphanelerinde bir halkla ilişkiler servisi kurulmalıdır. Kütüphaneler yetişkin eğitiminin tanıtılmasında etkili olabilmek için önerilerde bulunup kişinin eksiklerini dolduran bir kuruluş olmalı; yeterli bir bilgi ve danışma hizmeti görevini yerine getirmelidir.²⁴

Kütüphaneye yeni gelen yetişkinlere kütüphane tanıtılmalı, kütüphaneden nasıl yararlanmaları gerektiği anlatılmalıdır. Kütüphanecinin kendisine

²¹ Lee, y.a.g.e., s. 90.

²² Thomsen, y.a.g.e., s. 7.

²³ Sağlamtuğ, Tülin. Ankara'da halk kütüphanesi hizmeti. Hacettepe Üniversitesi, MESEF (Basılmamış) Doktora Tezi. Ankara, 1980. s. 53.

²⁴ Jessup, y.a.g.m., s. 309.

soru sorulmasını beklemeden, kütüphaneye gelen yetişkinlerde ilgilendikleri konularda soru sorma istekleri uyandırması gerekir. Danışma hizmeti ve rirken kendisini çok üstün bir kişi olarak göstermemeli, gururlu ve kibirli olmamalıdır. Yetişkin psikolojisi konusunda bilgi edinmelidir.

Bunların yanında iyi bir danışma hizmeti verebilmek için kütüphanenin yeterli bir danışma koleksiyonu oluşturması gerekir.

Amerika Birleşik Devletlerinde danışma hizmetinin yeni bir işlevi ortaya çıkmış, «öğrenim merkezleri» (Learning centers), «öğrenenlere danışma ve tavsiye hizmetleri» (Learner's counseling and advisory services) halk kütüphanelerinin eğitim görevleri içine girmiştir. Danışma hizmetiyle yetişkin öğrencilerin yetenekleri ortaya çıkarılmakta ve bu yetenekleri geliştirecek, ilgi ve isteklerine uygun programlar önerilmektedir.²⁵

4) Toplumsal Kurum ve Derneklere Verilen Hizmetler :

Halk kütüphanelerinin tartışma götürmeyen eğitim görevlerinden birisi de yerel bir bilgi merkezi olmasıdır.²⁶ Bu nedenle halk kütüphaneleri toplumsal kurum ve derneklerin çalışmalarını teşvik etmeli ve yardımcı olmalıdır. Bu dernekler topluma yardım etmek amacıyla kurulmuşlardır. Çalışmalarında maddi yarar gözetmezler, halkın çeşitli konularda bilinçlenmelerine yardımcı olurlar.²⁷

Halk kütüphaneleri toplumsal kurum ve derneklerin konferans, sergi ve toplantılarına salonlarını açmalı, bu etkinliklerde gerekli olacak kitap vb. gibi materyali sağlamalıdır. Bu tür çalışmalarla ilgili olarak kütüphane koleksiyonunda bulunan yayınlardan oluşturulan küçük kitap sergileri, bu programları izleyen yetişkinlerin ilgilerini çeker ve daha fazla bilgi elde etmelerine yardımcı olur. Aynı zamanda koleksiyonun tanınıp yaygın biçimde kullanılmasını sağlar.

İngiltere'de halk kütüphaneleri salonlarını yerel derneklerin çalışmalarına açmıştır. Çeşitli kültür ve sanat dernekleri kütüphaneleri kullanmaktadır. Bu dernekler kütüphanelerden de yardım görerek yetişkin eğitimi programları düzenlemektedirler.²⁸

5) Özel Gruplara Verilen Hizmetler :

Halk kütüphanelerinin hizmet etmesi gerekli birçok yetişkin grubu vardır. Bunlar: Yaşlılar, genç yetişkinler, ev kadınları, işçiler, hastalar, tutuklular, körler vb. gibi gruplardır. Halk kütüphanelerinin toplum içindeki bu tür grupları saptayıp hizmet götürmesi zorunludur. Bu grupların ilgi ve gereksinimlerine göre kütüphane koleksiyonlarında materyal bulundurulmalı-

²⁵ Lyman, Helen Huguenor. «Literacy education as library community service.» *Library Trends*, 28, 2(1979), ss. 193-217. Boles, Suzanne and Barbara D. Smith. «The learner's advisory service.» *Library Trends*, 28, 2(1979), ss. 165-178.

²⁶ Jessup, y.a.g.m., s. 311.

²⁷ a.y.

²⁸ Thomsen, y.a.g.e., ss. 29-30.

dır. Örneğin, halk kütüphaneleri hastalar ve tutuklular için hastane ve tutukevlerine ödünç kitap koleksiyonları göndermeli, zaman zaman bu kitaplar yenileriyle değiştirilmelidir. Eğer bu yerlerde kütüphaneler varsa, halk kütüphaneleri bu kütüphanelerle işbirliği yapmalıdır.

A.B.D. de halk kütüphaneleri ev kadınları, gençler, yaşlılar ve işçiler için özel koleksiyonlar ve köşeler oluşturmuşlardır. Bazı kütüphanelerde yaşlılar arasında tartışma grupları oluşturularak, güncel konuları tartışmaları sağlanmıştır.²⁹

6) Küçük Grup Programları :

Toplumun bütün bireylerine açık olan halk kütüphaneleri, artık yalnızca kitap sağlamakla yetinmemekte olup, çeşitli kültür çalışmalarının kaynaştığı birer merkez haline gelmişlerdir. Kültürel toplantılar, tartışmalar, resim ve fotoğraf sergileri, film gösterileri, konserler, yetişkinlere özgü kurs ve dersler gibi çeşitli çalışmalar artık halk kütüphaneleri içinde düzenlenmektedir.

Halk kütüphanelerinde görevli kütüphanecilerin tartışma ve araştırma konuları saptayarak, yetişkinleri araştırma ve okumaya özendirmeleri, kütüphane binası içinde bu konuların tartışılacağı toplantılar düzenlemeleri gereklidir. Böylece toplumsal ve güncel sorunları, edebi değerini yitirmeyen eski ve yeni kitapları inceleme ve tartışma olanakları bazen bütün bir topluluğu, bazen de birbirine yakın kişilerin oluşturduğu küçük grupları biraraya getirebilmektedir.

Kütüphanelerde düzenlenen resim ve fotoğraf sergileri, film gösterileri, konserler yetişkinlerin kültür düzeylerinin yükselmesinde ve hoşça vakit geçirmelerinde etkili olmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve İsveç gibi gelişmiş ülkelerde halk kütüphanelerinde yetişkinler için eğitici film gösterileri, plâk ve bant konserleri, tiyatro oyunları, sergiler ve konferanslar düzenlenmekte; yeni kitapları ve çeşitli güncel konuları tartışmak için tartışma grupları oluşturulmakta, yetişkinlerin bu toplantılara katılmaları sağlanmaktadır.³⁰

²⁹ a.e., ss. 66-80.

³⁰ a.e., ss. 30, 82-90. Griffiths, T. Elwyn. «Adult education and libraries in Sweden.» *Libr. Ass. Record*, 73, 6 (1971), ss. 105-107.